

קסא בנדר הווחוס
מ"י פ"ו תה"ל פס"ו
מקדש ט"ח :
קסא י מ"י פ"ז תה"ל
תע"ז שי טל"ז :

[סיהשו ע"י נדרשי
טעויות פ"ו.]

גמרא

ב"מ י"ג א' תמ"ד
גמ"א י"ג א' גמ"א
ב"מ י"ג א'
"ד"מ א'
ב"מ י"ג א' א"א
ב"מ י"ג א' א"א
ב"מ י"ג א' א"א

ל"ג
ה"ל א"א א"א א"א
ה"ל א"א א"א א"א
ה"ל א"א א"א א"א
ה"ל א"א א"א א"א
ה"ל א"א א"א א"א

[וח' הי"ב ת"ס נמחה
ל"ג : ד"ה דמיית וכו'
וח' ח"ל כ"ג ד"ה
דאמר ומ"ה ל"ג]

מתנותיהם ומתנות של שלמים דלמתי טעוין שתי מתנות וכו' ומעשר מתנה אחת ולא יכול להקריבה אלא לר' להמתין עד שיזמנום ולא ר' להמתין לה עד שיזמנום וכו' וכן אמר חס שלמים תהא מחולל על מעות הללו דהי דקדשים קלים אינם מחוללים היטב על זמן שהם תמימים משום דמשמע ליה לר' אשעיף הא דקמתי זכרים עולות ונקבות זכרי שלמים היי ניד שמלא הבהמה מלי למיעבד הכי בלא המתנה עד שיזמנום :
דמייתי נמי תורה. וא"ת ואמאי לר' להביא בהמה אחרת לתורה בזהה עגמה שיטעה זכרי שלמים יתנה ויאמר חס אינה שלמים תהא תורה וחי משום המתנות הוה שוין וחי משום דלא שוה באכילתן דשלמים נאכלים לשני ימים וליה אחר ותורה ליום ולילה ואין מביאין קדשים לבית הפסול ע"כ האי תנא קסבר דמביאין מדקמיין בסמוך פסח שלא בזמנו שלמים ואע"ג דפסח אינו נאכל אלא ליום ולילה ושלמים נאכלים לב' ימים ולילה אלא לחס חייש מן האכילה וי"ל משום דתורה בעי לחס וא"ת ליימי לחס ויתנה חס היא חורה הרי לחמה ואם היא שלמים תהא הלסם נדבה הא אין לחס כל נדבה וחולין בעורה הוא כדאמרין בפרק התורה (מנחות 97 ע"ב) :
ודילמא חס הוא. ואם תאמר ויתנה בזהותן של שלמים דהא שוו במתנות וחי משום סמיכה דשלמים טעוין סמיכה ואם אין קסבר דמביאים קדשים לבית הפסול וי' לומר דאין להתנות חס בשלמים שהרי שלמים טעוין נסכים ואם אין טעוין נסכים ואין לומר שיתנה לנסכים ויאמר חס היא שלמים מוטב ואם לאו יהו נסכי נדבה שהרי אין נסכי חובה ונסכי נדבה שוין נסכי חובה לנפלים ונסכי נדבה מולפן על גבי אישים : **ודילמא** חס נזיר ואם מלורע הוא . ואם תאמר חס מלורע מיהא יתנה בשלמים שהרי שוין הן בנסכים ויש לומר דעיקר קושיא מאחש נזיר ואם מלורע נקט אגב חס נזיר שוד י"ל דבאש מלורע איכא חששא דהירגא שגריך ליתן מזמו על בהמות מלורע והכא ליכא מלורע שוד אמר ה"ד שמשון מקולי דאין לומר שיתנה חס בשלמים דשמח היום או למחר ידע בכל האשם שגאבד האשם ויביא אחר תחתיו ולא ידע שנמלא ויהיה אותו שביח חולין לעורה משום דהוי חס שנתקפו בעליו בחצר (ולרשיה) חולא והשחא יחא דלא מלי להקשות מידי אבל בעולה ליכא למיחש לנח אס היא עולה אחרת שהרי עולה כל נדבה : **שרא** בזמנו הוי שלמים . וא"ת כיון דמותר זכרי בפסח אין יבא לידי פסח שלא בזמנו וי"ל דלפעמים הפסח חולה ומפריש אחר או שמא מיירי בפסח שנתמלא בעליו או נמי כגון שהפריש שני פסחים לאחריות שעבשו לא נקרב אלא אחד מהן ושאר אחר זמנו : **אשתבח** בת שנתה מלי . אבל לעיל גבי חס לא מלי למיעבד אשתבח בת שתי שנים מלי לפי שטוב לומר שיהיה תקנה ברשיה דכל שנתה מתה באשם רועה ואם כן תרעה עד שנתה חס והדמים יהיו לקיין המזבח אבל בתפלת אין בה תקנה כלל ומשום הכי בעי גמרא ומאי תקנתיה ו"ת לעיל דקאמר זכרים עולות ליחוס דילמא שערי רגלים וראשי חושים שהם תפלות לצור והם זכרים וא"כ אמאי לא בעי גמרא לעיל כי הכא דילמא תפלות ל"ל דלחא ליכא למיחש דהא לב ב"ד מתנה עליהם שאם נאכרו יהיו חולין : **אין** לוקחין בהמה במעשר שי . פירש בקונטרס חון לירושלים משום דכתיב (דברים יד) ולרת הכסף בידך דהתורה הקפידה בכסף לורה ועוד שמא תכחש בטורח הדרך ולא נהירא דהא דבעיין כסף לורה היינו דוקא דרך חילול כגון לקטת דבר שאינו אוכל שאו לר' לחזור ולמכור אבל במקח להוליך בהמה ולאכולה בירושלים שרי ולא בעינא כסף לורה והכי נמי אמר בהגוזל קמא (ב"ק 97 ע"ב) מי שיש לו מעות בדבל שאינם יולאין בירושלים זבין בהמה בדבל וממתי לה בירושלים אלמא לא בעיין כסף לורה מיהו ליישא דשמא תכחש לא קשה כולי האי דאיכא למימר דיותר טוב לקטת בהמה ולהעלותה לירושלים ואע"ג שמהתקנת מטורח הדרך מלהביא המעות של דבל שאינם יולאים בירושלים אבל ליישא דכסף לורה קשה טובא כדפרישית לכך נראה לר"י לפרש דהיינו טעמא דאין לוקחין בהמות כו' גזירה שמא יגדל עדרים עדרים והכי נמי אמרין בפרק לולב הגזול (סוכה 97 ע"ב) דקאמר התם מעות מעשר שני מחללין על בהמה היה ועוף בין חיים בין שחוטין דברי ר' מאיר וחכמים אומרים על שחוטין מחללין על חיון אין מחללין ומסויק מחלוקת בזכרים אבל בנקבות דברי הכל אין מחללין על חיון שמא יגדל מהם עדרים ובזכרים פליגי אי גזרינן זכרים אטו נקבות אי לא דרבי מאיר לא גזר ורבינן גזרי והכא דקאמר אין לוקחין גזירה זכרים אטו נקבות ואם תאמר כיון דטעמא הוי משום גזירה אמאי קאמר התם לשון מחללין דמשמע אפילו דיבעד לא מהני והא אמר בכל חוכתי דכל דבר שהוה דרבינן דיעבד מהני ואם כן מחללין מיבעי ליה דכוותיה אמרין בפרק הזהב (ב"מ 97 ע"ב) דקאמר התם אלא מאי דרבינן אין מחללין מיבעי ליה ויש לומר כיון דבהאי דלולב הגזול יש תקנה לנשות לומר יחרו דמים למקומן כדקאמר הכל משום הכי קאמר דאפילו דיבעד לא מהני דאי אמרין מהני כן לי דיבעד כמו שהיה עושה אותו בתחלה : ואם

ח בה ר' יוחנן *זכרי אומרים לו לאדם **עמוד** והטא בשביל שתוכה : **אלא** א"ר יוחנן *ממתין לה עד שתזמנו ומייתי שתי בהמות ומתנה . **אמר** מר זכרים עולות וילמא תורה היא דמייתי נמי תורה , והא בעיא לחס : דמייתי נמי לחס **דילמא** אשם הוא אשם : **בן** שתי שנים ויאשתבח בן שנה , **דילמא** אשם מצורע הוא אשם נזיר הוא : לא שביחי **דילמא** פסח הוא : פסח בזמנו מותר וזירי ביה **י** ושלא בזמנו שלמים הוא **דילמא** בכור ומעשר ניהו : **ה** למאי הילכתא למיכלינהו בזמון **הכי** נמי בזמון מתאכלי **אמר** מר **נקבות** זכרי שלמים **דילמא** תורה היא : דמייתי תורה , והא בעינן לחס : דמייתי נמי לחס **דילמא** המתה היא המתה בת שנתה ויאשתבח *בת שתי שנים **דילמא** המתה שעברה שנתה : **לא** שכיח , **אשתבח** בת שנתה מאי תניא **תניא** ו**תניא** בן חביתא **אומן** **ועו** בת שנתה לחמתה לחמתה סלקא **דעתי** : **אלא** אמר אביי כהמתה כהמטה לכיפה והיא מתה מאליה *תנו רבנן **אין** לוקחים בהמה במעות מעשר שני ואם

פסי כס ר' יוחנן . בזה דרבי אשעיף : וכי אומרים לו לאדם כו' . דכל בהמות מזבח אסור לחללה תמימה שנאמר חס בבהמה הבומאה ופדה בערכך ואמר מר (מנחות 97 ע"ב) צבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר , יכול יופדו על מוס עובר כו' , והי שבא לימלך ולחוב ברמיזה נאמר לו עמוד וחסא לחללה מותר בשביל שתוכה לתקן הקרבתה של בהמה זו : **אלא** אמר רבי יוחנן . הא דקמיין זכרים עולות לא היא ולא דמיין קריבין בעודה **תמימה** אלא ממתיין לה עד שתזמנו מוס קבוע ויהא מותר לחללה ומייתי שתי בהמות **חדא** לעולה וחדא לשלמים ומתה **אש** זו עולה תהא זו עולה תחתיה וזכירתה שלמי נדבה ואם זו שלמים תהא זו שלמים תחתיה וזכירתה עולה נדבה : דמייתי נמי תורה . ומתנה : **ודילמא** אשם הוא . וליכא למימר דמייתי נמי אשם דאין אשם בא קדבה ומשני אשם בן שתי שנים דאשם גזילות ומעילות וטעמה מרופה כע"כ **בין** חיל' והא מתני' דאשתבח בן שנה וליכא לטעוקי באשם : **ודילמא** אשם נזיר או אשם מלורע . דכתיב **בין** חיל' : **בזמנו** . כל זמן שהוה רחוי לפסח : **שלא** בזמנו . עבר זמנו : **שלמים** הוא . והא מייתי שלמים : **למאי** פלגא . תירוצא הוא כלומר למאי הילכתא אחיה לטעוקינהו בכור ומעשר , למיכלינהו בזמון ספק כבוד וספק מעשר נאכלין בזמון לבעלים שהרי אין להם פדיון והכי נמי לכשנפדו נאכלין בזמון ואוכלין בתורת כבוד ומעשר שאין נכשפין בחיללין ואין נשקלין בליפתא : **הטעם** בה שנתה . היא דכתיב (ויקרא ה) נקבה מן האין נקבה וכל כשבה (בן שנה) [בת שנתה] היא : **ואשתבח** בת שתי שנים . ובהמה דמתניתין בזה שתי שנים עסקינן : **עו** בה שנתה **לחמתה** . לישאל דקרא (במדבר טו) לכימה בעלמא נקט כלומר חס בת שנתה היא מקריבה חמתה : **הטעם** פלגא **דעתי** . דילמא לאו חמתה היא והכי קריבה , ותנאי נמי ליכא דחמתה לא קריבה נדבה : **כשתה** **בזמנו** **ליפתא** והיא **מפס** **מחילייה** . כדן חמתה שאינה רחוייה ליקרב כגון חמשת חמיות דאזלי למיחש (תמורה 97 ע"ב) : **ליפתא** לאו דוקא או שמא כיפה היתה מחוקת לכך : **ופאי** **פסח** . שאין טענין לה מונוחה : **אין** **לוקחין** **בהמות** **במעשר** **שני** . חון לירושלים דכתיב (דברים יד) ולרת הכסף בידך ופדו שמא תכחש בטורח הדרך : כשנגזר

תוספתא דתלה פ"ק
מנחות ח"א
ו"ע כי בעיובין לנאמר
יחא ליה לחבר ליעבד
אזכרה חסא ולא ליעבד
ע"י ח"אן חסאל רבה

[ע' חוס' זכרים פ"ט
ד"ה חס' כן פ"ט]

תוספתא דמעשר שני
פ"א מ"ט

הגהות הבי"ח
(ה) ג"י (נחוי הילכתא)
כ"י ע"י בנדה 97 ע'
פ"א ו"ע :

הגהות מר"ב
רנשבורג
[א] ג"י ונחוי חמנו
שלמים הוא . ר"ב ע'
חוש"ט כ"כ חסאל רבה :